

ΓΡΑΠΤΗ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ
ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

A. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου, Ὑπέρ Μαντιθέου § 18-21

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καί φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλά πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δέ ἀναχωρῶν. Καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καί κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε τὸ κοινόν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δέ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. Ὅστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδέν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καί κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γέγονασιν, ἕτεροι δέ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κάγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Ἦδη δέ τινων ἠσθόμην, ὧ βουλή, καί διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Ἐγὼ δέ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἑμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καί ἑμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδέν πέπαινανται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δέ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρή λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους <τινός> ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καί λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; Ἔτι δέ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; Οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδώσετε στα νέα ελληνικά το απόσπασμα : « Καίτοι χρή ... λέγειν ἐν τῷ δήμῳ».

Μονάδες 10

B1. Να καταγράψετε τους λόγους για τους οποίους ο Μαντίθεος κάνει αναφορά στην εξωτερική του εμφάνιση και να αναπτύξετε ποια είναι τα κριτήρια αξιολόγησης του πολίτη σύμφωνα με τον ίδιο.

Μονάδες 10

B2. Να εντοπίσετε τα ρητορικά ήθη (ρήτορα, αντιπάλου, ακροατών) στο δοθέν κείμενο.

Μονάδες 10

B3. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Θουκυδίδης, Ιστορία §§2.40.2–3

Το κείμενο που ακολουθεί είναι από τον Επιτάφιο λόγο του Περικλή, τον οποίο παραθέτει ο Θουκυδίδης με αφορμή την ταφή των νεκρών του πρώτου έτους του Πελοποννησιακού πολέμου. Να συσχετίσετε τις απόψεις του Μαντιθέου με τις θέσεις του Περικλή αναφορικά με τη συμμετοχή στα ζητήματα της πόλης.

«Οι ίδιοι, εμείς, φροντίζουμε και τις ιδιωτικές μας υποθέσεις και τα δημόσια πράγματα κι ενώ ο καθένας μας φροντίζει τις δουλειές του, τούτο δεν μας εμποδίζει να κατέχομε και τα πολιτικά. Μόνο εμείς θεωρούμε πως είναι όχι μόνον αδιάφορος, αλλά και άχρηστος εκείνος που δεν ενδιαφέρεται στα πολιτικά. Εμείς οι ίδιοι κρίνομε και αποφασίζομε για τα ζητήματά μας και θεωρούμε πως ο λόγος δεν βλάπτει το έργο. Αντίθετα, πιστεύομε πως βλαβερό είναι το να αποφασίζει κανείς χωρίς να έχει φωτιστεί» (Μτφρ. Άγγελος Βλάχος)

Μονάδες 10

B4. Να συνδέσετε τα ρήματα της στήλης Α με τα συνώνυμά τους στη στήλη Β.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. θέλω	α. άδικῶ, φθείρω
2. ἀμπέχω - ἀμπίσχω	β. δρῶ, ἐργάζομαι, κατασκευάζω
3. ὠφελῶ	γ. βαδίζω, βαίνω, πορεύομαι
4. ποιῶ	δ. συζητῶ, συνομιλῶ
5. βλάπτω	ε. ἀμφιέννυμι, ἐνδύω
6. ἀμελῶ	στ. βοηθῶ, ὀνίνημι
7. χωρῶ	ζ. εἶμι, γεννῶμαι, φύομαι
8. γίγνομαι	η. ἀγαπῶ
9. διαλέγομαι	θ. ὀλιγωρῶ, ῥαθυμῶ
10. φιλῶ	ι. βούλομαι, ἐπιθυμῶ, ποθῶ, ἐφίεμαι

Μονάδες 10

B5. Να εξετάσετε το περιεχόμενο των παρακάτω περιόδων, σημειώνοντας Σωστό ή Λάθος (Σ ή Λ) σε καθεμιά από αυτές.

α. Οι γνώμες ονομάζονται και «κοινοί τόποι» (κοινόχρηστα επιχειρήματα)

β. Η διήγηση ως ξεχωριστό τμήμα του λόγου, δεν υπάρχει πάντα στους δικανικούς λόγους.

γ. Οι επιτάφιοι λόγοι περιλαμβάνονται στους συμβουλευτικούς λόγους.

δ. Εξέχων ρήτορας των συμβουλευτικών λόγων υπήρξε ο Δημοσθένης.

Το κυριότερο δικαστήριο του αθηναϊκού κράτους ήταν η Ηλιαία.

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος Ἀλκιβιάδης 105 a-c

«Ὡ Ἀλκιβιάδη, πότερον βούλει ζῆν ἔχων ἢ νῦν ἔχεις, ἢ αὐτίκα τεθνάναι εἰ μή σοι ἐξέσται μείζω κτήσασθαι;» δοκεῖς ἂν μοι ἐλέσθαι τεθνάναι· ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τίνι δὴ ποτε ἐλπίδι ζῆς, ἐγὼ φράσω. ἡγῆ, ἐὰν θᾶπτον εἰς τὸν Ἀθηναίων δῆμον παρέλθης – τοῦτο δ' ἔσεσθαι μάλα ὀλίγων ἡμερῶν – παρελθὼν οὖν ἐνδείξεσθαι Ἀθηναίοις ὅτι ἄξιός εἰ τιμᾶσθαι ὡς οὔτε Περικλῆς οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν πώποτε γενομένων, καὶ τοῦτ' ἐνδειξάμενος μέγιστον δυνήσεσθαι ἐν τῇ πόλει, ἐὰν δ' ἐνθάδε μέγιστος ᾖς, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι, καὶ οὐ μόνον ἐν Ἑλλησιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις, ὅσοι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμῖν οἰκοῦσιν ἠπείρω. καὶ εἰ αὖ σοι εἴποι ὁ αὐτὸς οὗτος θεὸς ὅτι αὐτοῦ σε δεῖ δυναστεύειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, διαβῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐξέσται σοι οὐδὲ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐκεῖ πράγμασιν, οὐκ ἂν αὖ μοι δοκεῖς ἐθέλειν οὐδ' ἐπὶ τούτοις μόνοις ζῆν, εἰ μὴ ἐμπλήσεις τοῦ σοῦ ὀνόματος καὶ τῆς σῆς δυνάμεως πάντας ὡς ἔπος εἴπειν ἀνθρώπους· καὶ οἷμά σε πλὴν Κύρου καὶ Ξέρξου ἡγεῖσθαι οὐδένᾳ ἄξιον λόγου γεγονέναι.

Γ1. Να αποδώσετε στα νέα ελληνικά το απόσπασμα : «Ὡ Ἀλκιβιάδη... τῶν πώποτε γενομένων »

Μονάδες 10

Γ2. Ποια ἄποψη προβάλλει ο Σωκράτης για το μαθητὴ του Ἀλκιβιάδη αναφορικὰ με τις ηγετικές τάσεις του δευτέρου; Τι εικάζει ο φιλόσοφος πως θα γινόταν ἀκόμα καὶ στην περίπτωση τῆς θεϊκῆς παρέμβασης;

Μονάδες 10

Γ3α. Να εντοπίσετε τρία ουσιαστικά τῆς τρίτης κλίσης στο κείμενο καὶ να τα μεταφέρετε στην ἴδια πτώση στον ἄλλο ἀριθμὸ.

Μονάδες 3

Γ3β. Να εντοπίσετε τρία ρήματα ή ονοματικούς τύπους (απαρέμφατα, μετοχές) που να ανήκουν στον αόριστο και στη συνέχεια να σχηματίσετε το β' ενικό προστακτικής στον ίδιο χρόνο και την ίδια φωνή.

Μονάδες 3

Γ3γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται :

τεθνάναι : το γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου

ένδειξάμενος : το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

έλεσθαι : το β' ενικό πρόσωπο οριστικής στον ίδιο χρόνο και την ίδια φωνή

γεγονέναι: το α' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής μέλλοντα

Μονάδες 4

Γ4α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους του κειμένου:

ἔχων, σοι, εἰς τόν δῆμον, τῶν γενομένων, ἐθέλειν

Μονάδες 5

Γ4β. «καὶ εἰ αὖ σοι εἶποι ὁ αὐτὸς οὗτος θεὸς ὅτι αὐτοῦ σε δεῖ δυναστεύειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, διαβῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐξέσται σοι οὐδὲ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐκεῖ πράγμασιν, οὐκ ἂν αὖ μοι δοκεῖς ἐθέλειν οὐδ' ἐπὶ τούτοις μόνοις ζῆν»: να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο του αποσπάσματος (υπόθεση-απόδοση), να προσδιορίσετε το είδος στο οποίο ανήκει, αιτιολογώντας το χαρακτηρισμό σας και να τον μετατρέψετε στο προσδοκώμενο.

Μονάδες 5

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

© Φύκιρη Ελένη, φιλόλογος

ΑΝΟΛΟΖ